

KYMENLAAKSOLAISRYKMENTTI TALVISODASSA

Kenttäarmeijan YH määrätään – siis
liikekannallepano 14.10.1939

Aluejärjestelmä

1. Valtakunta oli jaettu 9 sotilaslääniin jotka perustivat kenttäarmeijan divisioonat

Kymenlaakson sotilasläänin alueelta perustettiin eversti E Koskimiehen komentama 11.divisioona (1.1.1940 alk 2.D)

2.KKK ltn Tapanainen, litti

2. Sotilaspiirit perustivat divisioonaan kuuluvat jalkaväkirykmentit (JR)

Haminan sotilaspiiristä perustettiin Jalkaväkirykmentti 32 (JR 5), sekä useita muita divisioonan yksiköitä.

Muut divisioonan rykmentit olivat:

Lahden sotilaspiiristä JR 31 (JR 6) ja

Lappeenrannan sotilaspiiristä JR 33 (JR 4).

Sotilasläänin alueen reserviläisistä perustettiin runsaasti myös päämajan alaisia joukkoja.

3. Suojeluskunta-alueet perustivat rykmentin pataljoonat
4. Paikalliset suojeluskunnat perustivat komppaniat eli yksiköt

Jalkaväkirykmentti 5 (JR 32)

Komentajana Viipurista Taistelukoulun johtaja evl Aarne Kiira

Reserviläiset kokoontuivat 14.10.1939

Komppaniat koottiin pitäjittäin (paikalliset suojeluskunnat) ja nimitettiin sen pitäjän komppanioiksi

Haminassa perustettiin

Esikuntakomppania, Itn Kontula, Hamina ja Kotka

Krh komppania Itn Puranen, Kotka ja Luumäki

Kolonnat Itn Linkoja, Vehkalahti ja Kymi

I Pataljoona komentajana kapteeni A Lummela

1.K Itn Kytölä, Kymi, (Kotka, Vehkalahti)

2.K kapt Gahnström. Vehkalahti

3.K Itn Oka-Itn Palmroth, Virolahti

1.KKK, Itn Siivola, Kotka, Kymi , Vehkalahti

Haminassa varusteet saatiin varuskunnan varastosta ja suojeluskuntalaiset toivat varusteet mukanaan.

I P lähti liikkeelle Haminan asemalta 16.10. iltapäivällä RUK:ssa perustettu Rykmentin porras ja kolonnat sekä pienemmät yksiköt lähtivät iltamyöhällä 16.10.

Kouvolassa perustettiin

II Pataljoona, komentajana kapt Wahren

4.K Itn Suorsa, litti

5.K Itn Luokkanen-Itn Lausas-Itn Nokelainen, Jaala

6.K kapt Pasonen-Itn Kahila-Itn Kosti-Heliä, Anjala

2.KKK Itn Tapanainen, litti

III P, komentaja maj I Pallari-Kapt Siitonen

7.K Itn Rytkönen, Sippola

8.K Itn Leppä, Valkeala (Kuusankoski, Sippola, joitain Kouvola)

9.K Itn Siukonen, Valkeala

3.KKK Itn Hänninen-Itn Rajasalmi, Valkeala, Sippola ja Kuusankoski

II pataljoona perustettiin Keski-Suomen rykmentin kasarmilla ja lähti 16.10 klo 24 VR:N kuormauslaiturilta

III P perustettiin Kouvolan keskuskansakoululla. Sippolan miehet kokoontuivat 14.10. Myllykosken seuratalolle josta marssittiin Kouvolan keskuskansakoululle pariiksi päiväksi.

III P sai puutteellisen varustuksen Utin kertausharjoituskeskuksen varastoista jota täydennettiin Kouvolaan perustetusta materiaalivarastosta.

III P:n lähtö VR:n kuormauslaiturilta 16.10. klo 21

Reserviläisjakautuma

Anjala, Iitti, Jaala	70 % kuului JR 5:een
Valkeala, Sippola, Vehkalahti, Virolahti	50-60 %
Kymi	50 %
Kotka, Hamina, Kuusankoski	alle 50 %
Kouvola, Elimäki	vain harvoja
Miehikkälä ja Luumäki	pääosin
	kenttätäydennyspataljoonaan

Viipurin kautta Äyräpään pitäjään

Kuljetukset päättyivät Äyräpään asemalle josta siirryttiin:

I P, etelä Kymenlaaksolaiset

Mälkölän kylän taloihin, Virolahden komppania
Variksenmäelle teltoihin. KKK teltoihin Salomälkölään

III P Sippola ja Valkealalaiset

Salomälkölään teltoihin, 9 K Variksenkylän taloihin

Kolonnan miehet ja hevoset

Mälkölän taloihin, ajokalusto kylän reunan metsiin

II P Iitti Jaala Anjala

Pölläkkälään sahan omistamiin taloihin

Rykmentin porras

Pölläkkälään

Ensimmäinen YH vaihe kesti noin 6 viikkoa jonka ajan rykmentti asui pääosin äyräpääläisissä taloissa osa teltoissa

I ja II P oli linnoitustöissä Salmenkaitajoen varrella: ampuma-alojen raivaus, kenttälinnoitteita kuten pienehköjä korsuja ja pesäkkeitä sekä piikkilankaesteitä.

26.11. rykmentti marssi pääasemaan

Mainilan laukausten päivä !

Marssin pituus yli 20 km

Kirkkojärven ja Punnusjärven välisiin kyliin, pääasiassa Punnuksen kylään.

Vakituiset asukkaat olivat vielä kodeissaan !

30.11. ohjelmassa vielä taistelukoulutusta vasta illansuussa saatiin tietää ja ymmärrettiin, että sota oli alkanut.

Punnuksen lohkon pääasemat

Punnuslohko divisioonan alueella neljällä järvikannaksella oli ikään kuin 26 km levyinen eteentyönnetty puolustuslinja , sillä alkuperäinen vahvempi ja osittain kantalinnoitettu

Mannerheimlinja oli noin 10 km taempana

Punnuksen lohko oli ehkä kannaksen heikoimmin varustettu lohko jossa kuitenkin taisteltiin helmikuun puoliväliin saakka

Lohkolla ei ollut ainuttakaan betonivahvisteista pesäkettä

Miehitys oli AK:n heikointa huomioiden kaistan leveyden

II Pataljoona Punnuksen kylään

Linjat Punnuksen ja Peikolan kylien alueella, maasto hyvin avointa ja loivasti nousevaa Punnusjoen pohjoispuolella, asema noin 3,5 km levyinen

Kenttälinnoitteet olivat hyvin keskeneräisiä ja pysyivät sellaisina koko sodan ajan

Punnuksen kylän kenttälinnoitteita olivat talkoilla rakentaneet suomenruotsalaiset vapaaehtoiset linnoittajat, osan rakensivat Karjalan Kaartin ja Keski-Suomen Rykmentin joukot lokamarraskuussa (2.prikaatin pataljoonat).

Etumainen puolustuslinja oli heti joen takana alavalla paikalla vetisessä maastossa, edessä yksinäinen piikkilankaeste

Taemmainen linja oli korkeammalla ja varustettu osittain kiviestein, pituus noin 6 km

II P (Iitti, Jaala, Anjala) ryhmittyi asemiin Punnuksen kylään pääpuolustuslinjalle 1.12. (2.12.)

Ensimmäiset kosketukset 4.12.

Varsinaiset hyökkäykset alkoivat 5.12. jotka torjuttiin

Ensimmäiset kaatuneet 6.12.

11.12. alkaen vahvoja hyökkäyksiä jotka saatiin torjuttua II P:n voimin

12.-13.12. II P irti Punnuksesta, siirtyi lepoon, luvattiin lepoa 2 viikkoa !

Uusi ryhmitys 13.12.

I Pataljoona ryhmittyi Punnukseen, oikealle Vehkalahden komppania, keskelle Kymiläiset ja vasemmalle Virolahden komppania

II P (-) lepoon Höltänkankaalle

III P (-) Pasurinkankaalle lähinnä JR 6:n reserviksi, tammikuuhun saakka

Oinalan taistelut 19.-25.12.1939, II P:n lepo jäi lyhyeksi

Joulukuun puolivälissä vihollisen painopiste oli Muolaanjärven tuntumassa Oinalassa

JR 4 joutui luovuttamaan asemansa

Kuusi päivää levossa ollut II P, sekä rykmentin porras määrättiin vastahyökkäykseen

Hyökkäykseen lähdettiin suoraan 15 km:n rasittavan marssin jälkeen

Hyökkäys saatiin rajoitettua mutta vihollisen asemat jäivät lyömättä, syntyi Oinalan paise

6.12. tapaninpäivänä rintamavastuun Oinalassa otti ev Sihvon 4.prikaati, asemat säilyivät 16.2. saakka

Oinalan taisteluissa II P:n tappiot olivat noin 150 miestä, (kaatuneet 19.-25.12: litti 19, Anjala 9, Jaala 14 miestä)

Uusi ryhmitys Punnuksessa 28.-29.12. alkaen

Eteen oikealle I P (Peikola) ja II P vasemmalle (Punnus), II P:n miehet tunsivat helpotusta Oinalan jälkeen

Etulina Punnuksessa vasemmalta Vehkalahten K, Virolahden K, keskellä Kymin K, Punnuksessa Jaalan-, Anjalan – ja vasemmalla litin komppaniat

III P myöhemmin (Pasurista palattuaan) reserviksi lähinnä Höltänkankaalle

Punnuksessa joulukuun taistelujen jälkeen seurasi hiljainen tammikuu, tykistötuli oli lähes jatkuvaa, valoisan aikana liikkuminen oli kohtalokasta

Täysosumia alkoi tulla tammikuussa kun vihollisen ampumatarkkuus parani

10.1. täysosuma korsuun, 5 miestä kuoli Juholassa,

31.1. teltan oviaukkoon-3 kuoli

Linnoitustöitä yritettiin tehdä lähinnä pimeällä

29.1. oli ensimmäinen ilmapommitus

Havaintoja vihollisen voimien ja joukkojen lisäämiseksi tehtiin

Helmikuun suurhyökkäys alkoi 11.2.

Kiivaan tykistötulen tukemana syntyi aluksi pienehköjä murtoja jotka saatiin aluksi omilla toimin tukittua

Joitain tukikohtia menetettiin, eikä niitä saatu edes vastaiskuilla takaisin

III Patajoona siirrettiin myös etulinjaan Punnuksen lohkon keskelle

Ankarat tykistökeskitykset tuottivat suuria tappioita, 15.2.

Sippolan komppaniasta kaatui toistakymmentä miestä kranaateista

Vahvennuksia tuli mm III AK:sta, esim Kevyt osasto 8:sta, Nurmon eskadroona

Hyökkäys eteni Punnuksen kylän keskustaan johon se saatiin pysäytettyä

Tappiot Punnuksessa olivat suuret noin 600 miestä joista kaatuneita noin 180 (upseereita 8, Kymi 17, Kotka 4, Vehkalahti 20, Virolahti 9, Iitti 30, Jaala 13, Anjala 24, Sippola 25, Valkeala 23)

Summa murtuu, 16.2., JR 5 siirtyy 2.divisioonan ja AK:n reserviksi

16.2. 2. divisioona sai käskyn siirtyä Äyräpäänjärvi Salmenkaita linjalle, Mannerheimlinjalle

JR 5 siirtyi hyvässä järjestyksessä Kylä Paakkolan alueelle, miesten mieli muuttui hyväksi kun rykmentti ohitti puolustuslinjan ja pääsi lepoon AK:n reserviksi

I P Kylä Paakkolaan, lepoa 4 vrk

II P ensin levossa Kylä Paakkolassa jolloin samaan aikaan ilmapommituksessa menehtyi 18 miestä ja 22 haavoittui (krhjoukkue),

senjälkeen II P siirtyi Ristseppälän eteläpuolelle

III P Kylä Paakkolaan

Rykmentti ikään kuin hajosi ja sen pataljoonia käytettiin tämänjäkeen erillisinä, paikkaamaan syntyviä aukkoja

Vastaiskuja Mannerheimlinjalle 22.2. alkaen

I P sai 22.2. käskyn siirtyä Äyräpään kautta Pölläkkälään ja sieltä suorittaa vastahyökkäys Salmenkaitajoelle Variksenkylään.

Tukikohtaa ei saatu vallattua.

Toinen käsky vastahyökkäykseen tuli 26.2., murto saatiin osittain hallintaan ja JR 4 otti menettämänsä asemat haltuunsa

Tämä oli viimeinen taistelu Mannerheimlinjalla
Tappiot Salmenkaitajoella noin 60+40 miestä (kaatuneita: Kymi
20, Virolahti 6, Vehkalahti 7)

II Pataljoona määrättiin vastahyökkäykseen parin lepopäivän
jälkeen 23.2. Muolaan pitäjän Ilveksen kylään kestolaitteiden
alueelle

Vihollinen irtaantui lähes vastaanpanematta
Vastaiskuista huolimatta II P:N joukot pitivät Ilveksen 27.2.
saakka jonka jälkeen vetäytyminen Heinjoen suuntaan. Tappiot
Ilveksessä noin 15 kaatunutta

III Pataljoona määrättiin vastahyökkäykseen Sikniemeen 22.2. ja
joutui koviin taisteluihin
Kaatuneita Sikniemessä: Sippolasta 9 ja Valkealasta 13 miestä

Pataljoonat irtaantuivat Heinjoen suuntaan

28.2.1940 2.Divisioona irtaantui väliasemasta

I Pataljoona siirrettiin Vuoksenrannan pitäjään

II Pataljoona Portinhoikan - Talin alueelle Leitimojärven
tuntumaan

III P Antrean Kuparsaareen

13.3.1940 sota päättyi Moskovan rauhaan

JR 5:n tappiot

Kokonaistappiot olivat noin 1500 miestä (etulinjayksiköiden tappiot jopa 80 %)

joista kaatuneita 450 miestä

JR 5:n kaatuneet pataljoonittain

I Pataljoona	140 miestä
II Pataljoona	155 miestä
III Pataljoona	125 miestä
Krh ja rykm.porras ym	30 miestä

JR 5:n kaatuneet Kymenlaakson eri kuntien kohdalla

			talvi- sota	kok %
Kymi (Karhula)		55	116	1,08
Vehkalahti	35	65	1,47	
Violahti		28	62	1,65
Iitti		64	92	2,26
Jaala		35	52	3,22
Anjala		46	65	3,37
Sippola		52	116	1,91
Valkeala		55	80	1,50
Kotka		30	120	1,11
Kuusankoski	10	80	0,97	
Miehikkälä	10	48	1,91	
Hamina-Kouvola-Luumäki		10		
Muu Suomi	20	26 472	1,38	

Muutamia muita tietoja

	kok	%
Elimäki	49	1,44
Hamina	13	0,63
Kouvola	39	1,25
Luumäki	74	2,26